МАВЗУ: Фавқулодда вазиятларда уларнинг олдини олиш ва харакат қилиш давлат тизимининг маблағлари

1. Фуқаро муҳофозасини молиялаш
2. Фуқаро муҳофозаси қўшинларнинг асосий фондлари
3. Фуқаро муҳофозаси объектлари ва мол мулки

Фавқулодда вазиятларда уларнинг олдини олиш ва ҳаракат қилиш давлат тизимининг маблағлари

- «Аҳоли ва ҳудудларни табиий ҳамда техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонуннинг(1999й 20 август) 26-моддасида фавқулодда вазиятларни бартараф этиш учун молиявий ва моддий ресурслар заҳиралари олдиндан, фавқулодда вазиятлар рўй берган тақдирда шошилинч тарзда жалб этиш мақсадида яратилиши белгилаб берилган.
- Молиявий ва моддий ресурслар заҳираларни яратиш, улардан фойдаланиш ва уларни тўлдириш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.Фуқаро муҳофазаси тўғрисидаги Қонуни (2000й 26 май) 7- чи моддасида кўрсатилган

Взирлар Маҳкамасининг 2011 йил 24 августдаги 242-сон карорига 1-ИЛОВАсини 26 моддасида:

- Узбекистон Республикаси Фавкулодда вазиятларда уларнинг олдини олиш ва хдракат килиш давлат тизими тўғрисида Фавкулодда вазиятларни тугатиш учун куйидаги мабларлардан фой даланилади:
- Узбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг заҳира жамғармаси ва давлат заҳирасининг моддий ресурслари заҳираси — республика бюджети маблағлари хисобидан;
- молиявий ва моддий ресурсларнинг идоравий захираси — ФВДТ функционал куйи тизимлари мабларлари хисобидан;
- маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг молиявий ва моддий ресурслари заҳираси — маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан;

Фавқулодда вазиятларни тугатиш учун қуйидаги маблағлардан фойдаланилади

объектларнинг молиявий ва моддий ресурслари заҳираси — ташкилотларнинг ўз маблағлари ҳисобидан;

- ҳалқаро ташкилотлар ва хорижий донорларнинг мурувват ёрдами.
- Фавқулодда вазиятларни бартараф этиш учун Узбекистон Кизил Ярим Ой Жамиятининг табиий офатлардан зарар қўрган аҳолига ёрдам курсатиш учун биринчи навбатда зарур бўлган товарлар омборлари ва захиралари тизимларидан унинг розилиги билан фойдаланиш мумкин.
- Фавқулодда вазиятларни бартараф этиш учун молиявий ва моддий ресурслар захиралари турлари ва ҳажми уларни ташкил этган ташкилот томо нидан белгиланади.

Вазирлар махкамасиниинг 242-сон карори 1-ИЛОВАсинининг 29 моддасида

- Фавкулодда вазиятларни бартараф этиш учун ресурслар етарли бўлмаган тақдирда улар объект маъмурияти, ФВДТ функционал ва ҳудудий қуйи тизимлари раҳбарларининг илтимосномасига биноан ФВДТнинг юқори органлари заҳираларидан ажратилиши мумкин.
- Алохида ҳолларда фавқулодда вазиятларни бартараф этиш учун ҳукумат комиссияси ташкил қилиниши мумкин.

242-сон карори 1-ИЛОВАсини 30 моддасида кўрсатилган:

- Аҳолини ва ҳудудларни фавкулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш бўйича дастурларни молиялаштириш, тармоқлар ва объектларнинг барқарор фаолият кўрсатишини таъминлаш ҳар бир даражада тегишли бюджетлар, ФВДТ функционал ва ҳудудий қуйи тизимлари маблағлари хисобидан амалга оширилади.
- Фавкулодда вазиятларни бартараф этиш бўйича тадбирларни маблағлар билан таъминлаш фавқулодда вазиятлар зоналарида жойлашган объектларнинг маблағлари, шунингдек махаллий бюджетлар хамда ФВДТ функционал ва ҳудудий қуйи тизимлари маблағлари хисобидан амалга оширилади.
- Кўрсатилган маблағлар мавжуд бўлмаган ёки етарли бўлмаган такдирда Узбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг захира жамрармасидан маблағлар ажратилади.

Фавқулодда вазиятларни бартараф этиш учун молиявий ва моддий ресурслар

- Захиралари номенклатураси ва ҳажмлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 11 апрелдаги 143-сонли қарорига асосан молия, озиқ-овқат, тиббиёт ва моддий-техника ресурсларининг давлат фавқулодда заҳира жамғармаларини ташкил этишга доир ишларни мувофиқлаштириш бориш Фавқулодда вазиятлар вазирлигига юклатилган.

ФМ маблаглари

- ФВДТ
- Давлат
- Махаллий
- Вазирлик ва идоралар
- Объектлар
- Жамоат ташкилотлари
- Кимёвий
- Алока
- Мухандислик
- Ёнгин
- Фронт орти хизмати
- Тиббий

Моддий бойликларни захирадан олиш тартиби

- Вазирлик (идора), ассоциация ва концерн, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгаши ва ҳокимиятлар давлат заҳирасидан моддий бойликларни фақатгина Вазирлар Маҳкамасининг қарори асосида олиб туришлари мумкин. Бунда давлат заҳирасидан олинадиган моддий бойликлар шу турдаги (соҳа, марка, ўлчам) хом ашё ва материаллар миқдорининг 30% дан ошмаслиги керак. Олиб турилган моддий бойликлар давлат заҳирасига 3 ой муддат ичида қайтарилиши лозим. Корхона (ташкилот)ларда давлат захирасини ўз вақтида тўплаш, аниқлаш, янгилаш ва алмаштириш учун жавобгарлик вазирлик (идора), ассоциация ва концернларига, шунингдек тегишли ташкилот ва корхона раҳбарларига юклатилади.

Фуқаро мухофазаси объекларини мол-мулки

“Фуқаро мухофазаси тўғрисидаги ” Қонунинг 22 моддасида бундай дейилади:

Фуқаро мухофазаси объектлари мол мулк жумласига қуйдагилар киради:

-давллат ҳокимиятива бошқарув органларнинг ҳимоя иншоотлари ҳада ер усти бинолари комплексига эга бўлган бошқарув пунктлари;

-фуқаро муҳофазасининг алоҳида ва туташ қурилган ҳимоялиниш, радиациядан сақланиш жойлари;

-мол мулк ва техника сақланадиганомборҳона бинолари;

-якка мухофозланиш воситалари, радиацион, кимёвий қидирув ва доземетрик назорат асбоблари;

-алоқа ва ҳабар бериш воситалари;

Давлат мулки бўлган, шунингдек фуқаро мухофазаси мақсадида фойдаланиш учун ташкилотларнинг маблағлари ҳисобига яратилган ёки сотиб олинган бошқа моддий техника воситалари

Сақланаётган захиралари ҳажми

- Моддий бойликларнинг сақланаётган захиралари ҳажми шартли равишда икки гуруҳга бўлинади:
- 1-гуруҳ - фавқулодда вазиятда зарар кўрган аҳолига дстлабки ёрдам кўрсатиш учун мўлжалланган биринчи навбатда зарур бўлган моддий бойликлар;
- 2-гуруҳ - юзага келган вазиятда аҳоли ҳаёт фаолиятини таъминлаш ва фавқулодда вазият оқибатларини тугатиш учун мўлжалланган моддий бойликлар.

Фавкулотда вазиятлар окибатларини бартараф этишнинг маблаглари

- Фавкулотда вазиятлар содир булар экан, уларни бартараф этишда маълум кучлардан ташкари етарли восита ва маблаглардан хам фойдаланилади.
- Фавкулотда вазиятлар давлат тизимининг маблағлари-ҳарбий даврда аҳолини ва ҳудудларни фавкулотдда вазиятлардан муҳофаза килиш учун зарур бу́лган молиявий ва моддий ресурслар мажмуидир.

Фуқаро мухофазасини молиялаш

Фуқаро мухофазаси Қонунни 21 моддасида бундай деялади:

- **вазирликлар, идоралар ва улар тасарруфдаги бюджетдаги ташкилотларда, вилоятлар, туманлар ва шахарларда тегишлича Республика ёки маҳаллийбюджет маблағлари хисобидан, ташкилотларда эса ўз маблағлари хисобидан амалга оширилади**
- **Фукаро мухофазасини молиялаш ижтимоий фондларнинг маблағлари, фуқораларнинг иҳтиёри ва бошқа маблаҳлар ҳисобидан амалга оширилиш мумкун.**

Фуқаро мухофазаси объектлари ва мол-мулки

Фуқаро мухофазаси Қонунни 23 моддасида мол мулки жумласига киради деб деялади:

Давлат хокимяти ва бошқарув органларнинг химоя иншоатлари ҳамда ер усти бинолари комплексига эга бўлган бошқарув пунктлари;

Фуқаро мухофазасининг алохида ва туташ қурилган химояланиш,рпадиациядан сақланиш жойлари;

Мол-мулк ва техника сақланадиган омборхона бинолари;

алоқа ва хабар бериш воситалари;

Давлат мулки бўлган,шунингдек фуқаро муҳофазаси мақсадда фойдаланиш учун ташкилотларнинг маблағлари хисобига яратилган ёки сотиб олинган бошқа моддий техника воситалари.

Фуқаро мухофазасининг иқтисодий асослари

- Фавқулодда вазиятлар келиб чиқиши хавфини пасайтириш ва уларнинг оқибатларини камайтириш;
- ФВДТнинг ҳар бир даражаси қисман бўлсада ўз ўзини харажатларини қоплаш ва молиялаштириш шароитида фаолият қўрсатиш;
- Қўрилган зарар учн ёки фавқулодда вазиятлар келиб чиқиши хавфи юзага келганлиги учун моддий жавобгарликни вазирликлар, тармоқ ташкилотлари идоралар ва ташкилотлар зимасига юклатиш
- Фавўулодда вазиятлар юзига келиши хавфини камайтиришга йўналтирилган тадбирларни рағбарлантириш

Ҳукумат резервлари

- Фавқулодда вазиятлар натижасида талофат кўрган халқ хўжалиги объекларида авария қутқарув ва бошқа шошилинч ишлари олиб бориш бўйича тадбирлар ҳукумат резерв фонди ҳисобидан,Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги тамонидан молиялаштирилади.У молия воситаларини бевоста вазирликларга, идораларга, хокимиятларга ва бошқаларга ажратилади.
- Ҳукумат резерв воситаларни сарфлашда фавқулодда взиятларда бошпанасидан ажралган фуқораларни уй жой билан таъминланишини кўзда тутиб, ФВ жабр кўрганларга компенсация тўловлари ва имтиёзлар бериш билан амалга оширилади.